

Het buurtschap Wierhuizen is nu een wegdorp in het uitgestrekte kustgebied van het Hogeland. Een door een bomenhaag omzoomd vierkant kerkhof is de enige herinnering aan het gelijknamige wierdedorp dat hier al in de vroege middeleeuwen moet zijn ontstaan. Mogelijk werd hier in de 12^e eeuw een eenvoudige torenloze kerk gebouwd. Van dit bouwwerk en zijn geschiedenis is maar weinig bekend, omdat het dorp bij de Kerstvloed van 1717 bijna werd weggevaagd. De vloed eiste een hoge tol in de kleine gemeenschap, namelijk 'seventien huusen, viertig minschen, agt-enviertig hoornde-beesten, ses-en-twintig paarden, één verken en drie-en-sestig schaapen'. Eén dorpling, genaamd Albert, overleefde de ramp ternauwernood. Zijn gehele gezin kwam om, maar hij werd door het water meegesleurd en spoelde bij Ulrum weer over de dijk. Na de vloed bleef de kerk van Wierhuizen als een ruïne achter. Toen ze rond 1730 werd afgebroken, werden de stenen gebruikt om de zeedijk te versterken. Op de wierde van Wierhuizen werd geen nieuwe kerk meer gebouwd, zodat alleen het kerkhof overbleef. In de tweede helft van de 19^e eeuw werd in de zuidoosthoek een bakstenen huisje gebouwd waarin de dorplingen hun doden konden opbaren. Het terrein is voor ongeveer een derde met graven gevuld en is typerend voor de Groningse kerkhofaanleg van de 19^e eeuw. In de loop van de tijd zijn verschillende grafzerken verdwenen. Tot de oudste monumenten die in Pathuis' standaardwerk Groninger gedenkwaardigheden zijn opgenomen, behoort de zerk voor Jakob Eises van Kampen (†1806), 'in leven koopman op Broek', zijn echtgenote Trientje Jans Weerd en hun twee jong gestorven kinderen. Het grafschrift ademt een vrijzinnige geest: 'Om 't hooge plan der godheid juist te kennen moest men de godheid nader zyn maar om den voet aan 't regte pad te wennen behoeft men niets dan mensch te zyn slechts mensch, die van den tydt en doel en wysheid leerd en die, als 't duister is, ook god in 't duister eert'. Op het kerkhof staat sinds 2009 een kunstwerk van Meschac Gaba, die werd geboren in Benin. Het werk, getiteld Irréel, kwam tot stand in het kader van het project Op hoogte gedacht van de Stichting Oude Groninger Kerken. Het is een metalen frame in de vorm van een kerk, met binnenin twee tegenover elkaar geplaatste stoelen bij een tafel, als een uitnodiging tot ontmoeting. Het kunstwerk heeft de vorm van de Sint-Michaëlskerk in Cotonou, de geboortestad van de kunstenaar. Toen Wierhuizen in 1717 door het water werd verzwolgen, was ook Cotonou nog een klein vissersdorp. De betekenis van deze plaatsnaam in de Fon-taal, namelijk 'aan de doodsrivier', verwijst naar het gevaar van het water en brengt zo de lotsverbondenheid van beide plaatsen tot uitdrukking.

© Gebaseerd op tekst van Justin Kroese (ODE: 50-jarig jubileum van SOGK 2019), aangevuld met informatie van Peter Hoffer.

SOGK ©2021, herziene versie